

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/4/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2115225753
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2115225753.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: E. Y., nar. XX. C. XXXX a L. Y., nar. XX. K. XXXX, obaja zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, deti rodičov: matka - X. Y., nar. XX. C. XXXX, bytom O. XX a otec - X. Y., nar. XX. I. XXXX, bytom C. XX, E., o nariadenie predbežného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Trnava z 19. novembra 2015, č.k. 14P/93/2015-7, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **m e n í** tak, že obe maloleté deti **p o n e c h á v a** v starostlivosti matky s tým, že otec je **p o v i n n ý** platiť maloletej E. výživné vo výške 80 eur mesačne a maloletému L. výživné vo výške 50 eur mesačne, vždy do 15. dňa v kalendárnom mesiaci vopred k rukám matky maloletých detí.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením prvostupňový súd nariadil predbežné opatrenie, ktorým prvým odsekom výroku dočasne zveril maloletú E. a maloletého L. do osobnej starostlivosti matky a druhým odsekom výroku uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletej E. sumou 150 eur mesačne a na výživu maloletého L. sumou 150 eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

Svoje rozhodnutie súd odôvodnil právne aplikáciou ustanovení § 74 ods. 1, § 76 ods. 1 písm. a) a b) Občianskeho súdneho poriadku, ďalej § 36 ods. 1, § 62 ods. 1, § 75 ods. 1 a § 28 ods. 2 Zákona o rodine a vecne záverom o osvedčení potreby úpravy pomerov účastníkov na čas do rozvodu manželstva rodičov maloletých, teda do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Trnava pod sp.zn. 18P/11/2015, keď súd prvého stupňa vychádzajúc z obsahu návrhu na nariadenie predbežného opatrenia ako aj z obsahu zápisnice z pojednávania vo veci vedenej pod sp.zn. 18P/11/2015 zistil, že rodičia maloletých od marca 2015 nežijú v spoločnej domácnosti a doposiaľ nedošlo medzi nimi k žiadnej dohode o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, pričom deti zostali v starostlivosti matky. Majúc za to, že je tu záujem na stabilnom výchovnom prostredí maloletých a v konaní nebolo preukázané ani tvrdené, že by matka výchovu detí nezvládala, preto súd prvého stupňa vychádzal z faktického stavu v čase jeho rozhodovania a z akceptovateľnosti tohto pretrvávajúceho stavu a dočasne zveril deti do matkinej starostlivosti. Zároveň, nakoľko podľa vyjadrenia matky si otec neplní výživovú povinnosť na deti, považoval súd za potrebné túto povinnosť mu uložiť aj na čas do rozhodnutia súdu vo veci samej a preto ota zaviazal povinnosťou prispievať na výživu každého z detí po 150 eur mesačne, vychádzajúc jednak z nutnosti zabezpečiť do rozhodnutia vo veci samej finančné prostriedky na potreby detí aj od otca, ktorý od opustenia spoločnej domácnosti neprispieva matke na deti žiadnou sumou a potom tiež vychádzajúc z vyjadrenia samotného otca v rozvodovom konaní, (na pojednávaní dňa 06. mája 2015), že je ochotný v prípade, ak by boli deti zverené do osobnej starostlivosti matky, prispievať výživným v sume 300 eur spoločne na obe deti.

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletých detí a navrhol ho zmeniť tak, že návrh matky na vydanie predbežného opatrenia zamietne. Nesúhlasil so zverením

detí do matkinej osobnej starostlivosti z dôvodu obavy o ich zdravý psychický vývoj a rozhodnutie súdu v tejto časti považoval za vychádzajúce z nedostatočného oboznámenia so skutkovými okolnosťami. Z tvrdení matky, obsiahnutých v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia si nemohol súd vytvoriť jednoznačný záver o skutočných vzťahoch detí s otcom a s matkou, ani o vhodnosti výchovného prostredia, v ktorom vyrastajú. Otec potvrdil, že v marci 2015 opustil spoločnú domácnosť a deti zostali žiť s matkou a jej novým priateľom, otec sa napriek odlúčeniu snažil s deťmi kontaktovať a stretávať sa s nimi podľa možností, nakoľko mu matka v styku bránila. So synom L. sa otec stretáva každý týždeň a maloletý u neho občas aj prespáva, dcéra E. otca najskôr pod vplyvom matky odmietala, neskôr pochopila, že je to práve matka, ktorá nesie zodpovednosť za rozpad rodiny (ako dôsledok jej mimomanželského pomeru). Maloletá E. sa otcovi aj psychológovi zdôverila, že sa v spoločnej domácnosti s priateľom matky necíti dobre a koncom septembra 2015 sa dcéra na vlastnú žiadosť presťahovala bývať k otcovi, kde zostala až do času, kým súd nevydal uznesenie o nariadení predbežného opatrenia, hoci pranie dcéry žiť v spoločnej domácnosti s otcom pretrvávalo. Otec odkázal na vyjadrenie maloletej E. podané pri psychologickom vyšetrení v rámci znaleckého dokazovania v konaní sp.zn. 18P/11/2015, kde sa kriticky vyjadrila na adresu nového partnera matky, ktorého považuje za cudzieho človeka a má problém žiť s ním pod jednou strechou a vyjadrila pocit, že vplyv tohto nového partnera sa negatívne podpísal aj na správaní matky k deťom, keď matka uprednostňuje partnera pred svojimi deťmi. Pokiaľ ide o vyživovaciu povinnosť na deti, otec vyjadril ochotu platiť na maloletých výživné, avšak podľa svojich momentálnych možností, schopností a majetkových pomerov ako aj odôvodnených potrieb maloletých, ktoré zásady podľa neho súd prvého stupňa nerešpektoval keď mu uložil prispievať na výživu každého z detí po 150 eur mesačne. Tu otec poukázal na svoje vyjadrenie obsiahnuté v správe Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava zo dňa 18. júna 2015, kde sa vyjadroval k svojim majetkovým pomerom a uviedol, že v minulosti mal vlastnú firmu B., s.r.o., ktorú pred piatimi rokmi prepísal na matku maloletých, v tejto spoločnosti bol zamestnaný a má za to, že tento pracovný pomer trvá dodnes, na rozdiel tvrdenia matky (zatiaľ súdu ničím nepreukázaného), že jeho pracovný pomer bol skončený. V súčasnosti otec v označenej spoločnosti nepracuje odo dňa, kedy ho matka maloletých nechala z firmy vyviešť políciou a odvtedy mu viac nie je pridelovaná žiadna práca. Doklady o skončení pracovného pomeru však nemá a preto nie je schopný preukázať ani svoj príjem v súdnom konaní, ani požiadať o zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Výživné na deti platiť chce, avšak podľa svojich momentálnych možností, schopností a majetkových pomerov, zároveň ale poukazuje na skutočnosť, že v čase keď maloletá E. bola presťahovaná do jeho domácnosti t.j. od septembra 2015 do nariadenia predbežného opatrenia, mu matka maloletej finančne ani iným spôsobom na jej výživu neprispievala.

Matka sa k doručenému odvolaniu otca písomne nevyjadrila, vyjadrenie podal iba kolízny opatrovník, ktorý navrhol napadnuté uznesenie z dôvodu jeho vecnej správnosti potvrdiť, pričom poukázal za prebiehajúce znalecké dokazovanie v konaní o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, v ktorom aj znalec z odboru psychológie, klinickej psychológie detí a klinickej psychológie dospelých, vo svojom posudku zo dňa 27.11.2015 odporúča zverenie maloletých do osobnej starostlivosti matky. Matka na odporúčanie kolízneho opatrovníka prisľúbila návštevu psychológa za účelom zlepšenia komunikácie medzi rodičmi a za účelom odbornej pomoci pre maloletú E..

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.) po skonštatovaní, že odvolanie má základné zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustný odvolací dôvod (§ 205 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 202 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 81 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie otca maloletých je čiastočne dôvodné, keďže napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa je čiastočne vecne nesprávne a je potrebné ho zmeniť.

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 14P/93/2015 je úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej E., nar. XX. C. XXXX a k maloletému L., nar. XX.K. XXXX na čas do rozvodu manželstva rodičov.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a uznesenia súdu prvého stupňa, ktorým boli maloleté deti predbežným opatrením dočasne zverené do starostlivosti matky a otcovi uložená povinnosť platiť na každé z detí výživné po 150 eur mesačne k rukám matky.

Rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti (§ 36 ods. 1 Zákona o rodine). Súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu, všestranný vývoj maloletého dieťaťa, zastupovanie maloletého dieťaťa a správa majetku maloletého (§ 28 ods. 1 Zákona o rodine).

Predbežné opatrenie možno vydať pred začatím konania (§ 74 O.s.p.) alebo po začatí konania (§ 102 O.s.p.). V oboch prípadoch je možné ho vydať z dvoch dôvodov. Jedným je dočasná úprava právnych pomerov účastníkov a druhým je zabezpečenie výkonu súdneho rozhodnutia, ak by mal byť ohrozený. Spoločným znakom oboch tipov predbežných opatrení je ich predbežný - dočasný charakter. Znamená to, že sa nimi upravujú pomery účastníkov alebo zabezpečuje výkon rozhodnutia do doby, než súd vydá vo veci konečné rozhodnutie. Predbežné opatrenie musí mať preto vzťah k právnemu vzťahu, ktorý je alebo bude predmetom súdneho konania o žalobe. Od predmetu prebiehajúceho konania alebo konania, ktoré len začne podaním žaloby, okrem iného závisí vecná i miestna príslušnosť súdu, ale aj spôsob, akým sa má obmedziť časové trvanie predbežného opatrenia (§ 76 ods. 3, § 77 ods. 1 písm. a/, b/, c/ O.s.p.).

Z obsahu spisového materiálu vyplynulo, že maloletá E. a maloletý L. pochádzajú z manželstva rodičov, ktorí sa toho času rozvádajú. V prebiehajúcom konaní o rozvod manželstva rodičov maloletých detí matka žiada zveriť deti do jej osobnej starostlivosti a otec sa domáha zverenia detí do striedavej osobnej starostlivosti. Rodičia maloletých detí spolu nežijú od marca 2015, kedy sa otec zo spoločnej domácnosti odsťahoval, deti zostali v starostlivosti matky a otec sa v rámci možností s deťmi stýka. Rodičia sa o úprave ich práv a povinností k maloletým nedohodli. Matka v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia uviedla, že odvtedy deti žijú s ňou v spoločnej domácnosti, z ktorého tvrdenia súd prvého stupňa vychádzal, keď nariadeným predbežným opatrením dočasne zveril maloleté deti do jej osobnej starostlivosti. Z odvolania otca síce následne vyplynulo, že maloletá E. sa na základe vlastnej žiadosti od konca septembra 2015 presťahovala k otcovi a tam žila až do vydania predbežného opatrenia súdu, avšak z uvedeného je zrejmé (s ohľadom na predbežnú vykonateľnosť odvolaním napadnutého uznesenia), že v súčasnosti je maloletá opäť už takmer dva mesiace v starostlivosti matky, preto je namieste s ohľadom na absenciu dohody medzi rodičmi, zabezpečiť stabilitu výchovného prostredia oboch maloletých až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

Napriek tvrdeniam otca sa v konaní doposiaľ nijakým spôsobom nepotvrdilo, že by výchovné prostredie u matky bolo pre deti nevyhovujúce a tiež neboli preukázané žiadne závažné nedostatky v osobnej starostlivosti matky o maloletých. Rovnako z obsahu vyjadrenia kolízneho opatrovníka k odvolaniu otca vyplynulo, že aj kolízny opatrovník považuje výchovné prostredie u matky toho času za vyhovujúce a tomuto záveru je podľa tvrdenia kolízneho opatrovníka naklonený aj znalec, ktorý vypracoval posudok v rámci konania o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým na čas po rozvode, pričom znalec musel brať do úvahy aj námietky maloletej E. voči výchovnému prostrediu u matky, ktorými otec maloletých argumentoval v odvolaní proti nariadenému predbežnému opatreniu.

V rámci predbežného opatrenia nemožno rozhodovať o dočasnom zverení maloletého dieťaťa do výchovy jedného z rodičov, pričom s prihliadnutím na charakter dočasnej úpravy pomerov a s prihliadnutím na ust. § 76 ods. 1 písm. b/ O.s.p. by bolo možné rozhodovať len o uložení povinnosti jednému z rodičov odovzdať dieťa druhému rodičovi, prípadne osobe určenej v rozhodnutí. V prejednávanej veci sa však obe maloleté deti už fakticky zdržujú u matky, teda niet dôvodu rozhodovať v rámci predbežného opatrenia o ich zverení do osobnej starostlivosti matky, ale nanajvýš možno len deklarovať faktický stav. S prihliadnutím k tomuto faktickému stavu ako aj ku skutočnosti, že medzi rodičmi dochádza ku vzájomným rozporom i ohľadne osobnej starostlivosti (najmä pokiaľ ide o maloletú E.), pričom v osobnej starostlivosti matky nie sú zistené žiadne nedostatky ako bolo uvedené vyššie, bolo dôvodné aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v súlade s ust. § 220 O.s.p. zmenil tak, že rozhodol o ponechaní maloletých detí v starostlivosti matky.

Zároveň odvolací súd zhodne s názorom súdu prvého stupňa považoval za správne upraviť i vyživovaciu povinnosť otca k oboj maloletým deťom, keď z obsahu spisu vyplýva, že otec na deti neprispieva žiadnym výživným, ktorú skutočnosť ani on sám vo svojom odvolaní ničím nevyvrátil. Pokiaľ však ide o sumy výživného, určené súdom prvého stupňa vo výške po 150 eur na každé z maloletých detí, tieto odvolací súd považoval za nesprávne, keďže s prihliadnutím na charakter predbežného opatrenia bolo namieste určiť vyživovaciu povinnosť iba v nevyhnutnej výške i s prihliadnutím na ust. § 62 ods. 3 Zákona o rodine. Príjmy rodičov totiž nie sú v tomto štádiu konania dostatočne preukázané, rovnako ako nie je uzavreté dokazovanie ohľadom odôvodnených potrieb maloletých a rozhodujúc o predbežnej úprave by

bolo predčasné vychádzať len z vyjadrenia otca na pojednávaní dňa 06. mája 2015, na ktorom prejavil pre prípad zverenia maloletých do osobnej starostlivosti matky, ochotu prispievať na obe deti spolu sumou 300 eur. Účelom predbežného opatrenia totiž nie je nahrádzať rozhodnutie vo veci samej, ale poskytnúť účastníkovi konania iba dočasnú ochranu, prípadne zabrániť, aby sa jeho postavenie ešte zhoršilo. V súčasnosti teda bolo potrebné určiť otcovi povinnosť platiť na deti výživné iba v nevyhnutnej miere, čomu podľa názoru odvolacieho súdu zodpovedá suma výživného 80 eur na maloletú Vanesu a 50 eur na maloletého L., teda také výživné, ktoré umožní uspokojiť základné potreby detí nevyhnutné pre ich zdravý vývoj a zároveň berie do úvahy, že doposiaľ neboli zistené schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca maloletých detí.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie podľa § 220 O.s.p. zmenil tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Senát krajského súdu uvedené uznesenie prijal pomerom hlasov 3 : 0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.